

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
Danmark

Dato: 25. maj 2020
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Christiane Weirsøe Fallesen
Sagsnr.: 2020-0110-0204
Dok.: 1495096

Rigsadvokatens redegørelse om en konkret sag om dna-beviser

Jeg oversender hermed Rigsadvokatens redegørelse af 18. maj 2020 vedrørende en konkret sag om dna-beviser samt Rigsadvokatens følgeskrivelse til Folketingets Retsudvalgs orientering.

Som jeg ved mit brev af 12. maj 2020 har orienteret Retsudvalget om, er der tale om en konkret sag, der blev afgjort ved Retten på Frederiksberg i december 2018. I sagen blev en mand idømt 60 dages fængsel for indbrud. En prøve med 10 dna-systemer viste, at der var en sandsynlighed på mere end 1:1.000.000 for, at det fundne dna stammede fra den dømte frem for en tilfældig, anden person.

Østre Landsret stadfæstede dommen i september 2019. Efter ankedommen anmodede den beskikkede forsvarer i november 2019 om en ny dna-undersøgelse af den dømte lavet med 16 dna-systemer. Resultaterne af den nye prøve taler lige meget for og imod, at det undersøgte dna stammer fra den dømte frem for en tilfældig, anden person. Den dømte har på nuværende tidspunkt afsonet dommen.

Jeg anmodede den 12. maj 2020 Rigsadvokaten om en redegørelse for hændelsesforløbet i sagen. Jeg bad samtidig Rigsadvokaten om at forholde sig til, hvad sagen giver anledning til både bagudrettet og fremadrettet, når det gælder brugen af dna-oplysninger, herunder om der kan være andre lignende sager, og hvordan disse i så fald kan identificeres.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Redegørelsen

Det fremgår af redegørelsen, at der ikke har været fejl i Det Centrale Dna-profil-register (dna-profil-registeret). Det fremgår videre, at der ikke var fejl i de erklæringer, der blev udarbejdet til brug for straffesagen.

Det fremgår desuden af redegørelsen, at det er Rigsadvokatens opfattelse, at den konkrete straffesag er behandlet i overensstemmelse med de retningslinjer og den praksis, der var gældende på daværende tidspunkt.

En efterfølgende supplerende dna-analyse, som blev foretaget efter Østre Landsrets dom i september 2019, baseret på en nyere metode viste imidlertid, at lige meget talte for og imod, at det undersøgte dna stammede fra den dømte frem for en tilfældig, anden person.

Det fremgår endelig af redegørelsen, at der efter domsafsigelsen i landsretten er begået klare fejl i forbindelse med, at der efter anmodning fra forsvareren skulle indhentes en ny sammenligning af spor- og referenceprøve efter 16 dna-systemer. Rigsadvokaten har i den forbindelse bemærket, at en fuldbyrdelse af straffen formentlig helt havde kunnet undgås, hvis fejlene ikke var blevet begået.

Sådanne fejl er selvsagt helt uacceptable og stærkt beklagelige, og jeg har en helt klar forventning om, at der bliver taget hånd om, at lignende fejl ikke opstår i fremtiden.

Jeg har derfor også noteret mig, at Rigsadvokaten har oplyst, at Københavns Politi har indskærpet over for den relevante afdeling, at der fremover bør udvises særlig omhyggelighed i forbindelse med visitationen af post til afsluttede sager, samt at sagsgangene efter det oplyste vil blive gennemgået, så det sikres, at lignende fejl fremover undgås.

Fremadrettede initiativer

I redegørelsen fremhæves en række konkrete tiltag, som er iværksat før og efter nærværende sag.

Rigsadvokaten og Rigspolitiet besluttede således i oktober 2019 at skærpe retningslinjerne for opdatering af de dna-referenceprofiler, der alene er typebestemt efter 10 dna-systemer, idet der fremadrettet altid skal ske en opdatering af dna-personprofilen til 16 dna-systemer.

Rigsadvokaten har desuden udarbejdet nye samlede retningslinjer for anvendelsen af dna i straffesager, som vil blive offentliggjort inden udgangen af maj 2020. Retningslinjerne adresserer bl.a. de mere generelle problemstillinger, som politi, anklagere, forsvarere og dommere skal være opmærksomme på, når dna anvendes i efterforskningen og som bevis i straffesager. Rigspolitiet vil samtidig opdatere politiets vejledninger på området.

Det fremgår desuden af redegørelsen, at det allerede forud for den foreliggende sag er besluttet at iværksætte et peer-review fra relevante aktører, herunder Retsgenetisk Afdeling, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Foreningen af Forsvarsadvokater og Danske Advokater, som har til formål at belyse, om der fra anklagemyndighedens side er foretaget en tilstrækkelig risikovurdering i forhold til anvendelsen af dna-beviser, og om de initiativer, der hidtil er iværksat, er egnede og tilstrækkelige til at håndtere de udfordringer, der er forbundet med anvendelse af dna-beviser i straffesager.

Håndteringen af dna-beviser i straffesager indgår ligeledes i det review af opbevaring og behandling af tekniske efterforskningsmidler og beviser i politiets og anklagemyndighedens it-systemer, som blev iværksat i november 2019 med ekstern bistand.

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at disse initiativer samlet set tager højde for de problemstillinger, som anvendelsen af dna som bevis i straffesager kan give anledning til.

Bagudrettede initiativer

Jeg oversendte ved mit brev af 3. december 2019 bl.a. Rigsadvokatens Opfølgning på konkret sag om dna mv. af 28. november 2019. Af Rigsadvokatens opfølgning fremgår det bl.a., at der ikke er grundlag for at tro, at dna-erklæringer baseret på sammenligning af 10 dna-systemer generelt har været anvendt i pådømte straffesager på en måde, der giver anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder.

Jeg har noteret mig, at Rigsadvokaten i lyset af den aktuelle sag har haft anledning til at genoverveje dette spørgsmål, idet det af redegørelsen for den aktuelle sag fremgår, at der efter Rigsadvokatens opfattelse ikke umiddelbart er grund til at antage, at der skulle være flere sager, hvor en supplerende undersøgelse på 16 dna-systemer vil gøre en forskel for skyldvurderingen, men at det i lyset af den foreliggende sag imidlertid heller ikke kan afvises.

Rigsadvokaten er på den baggrund sammen med Rigspolitiet ved at overveje, om der kan være andre lignende sager, hvor en supplerende undersøgelse på 16 dna-systemer kan give mening, og hvordan disse sager i så fald kan identificeres.

Rigsadvokaten og Rigspolitiet vil herefter sammen med Retsgenetisk Afdeling drøfte mulighederne for i givet fald at gennemføre sådanne supplerende undersøgelser i praksis.

Jeg vil vende tilbage over for Retsudvalget herom.

Nick Hækkerup

/

Jesper Hagen